

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/11/2018
Identifikačné číslo spisu: 9505100070
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9505100070.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Petra Szaba, JUDr. Aleny Šiškovéj, JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Bargela, v trestnej veci obvineného JUDr. Mag. F. O. a spol. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 30. marca 2020 v Bratislave o dovolaní obvinených JUDr. Mag. F. O. a F. P. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. januára 2018, sp. zn. 2 To 11/2016, v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 19. mája 2016, sp. zn. PK-1Tš/23/2005, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinených JUDr. Mag. F. O. a F. P. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 19. mája 2016, sp. zn. PK-1Tš/23/2005, bol (m. i.)

obvinený JUDr. Mag. F. O. uznaný za vinného v bode 1/ z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003 a trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), ods. 3, ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003, a v bode 2/ z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003,

obvinený F. P. uznaný za vinného v bode 1/ z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003 a trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), ods. 3, ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003,

a to na tom skutkovom základe, že

1/ obžalovaní Mgr. X. U., JUDr. Mag. F. O., F. P., P. E., Mgr. X. V., Ing. P. F., Mgr. F. O., JUDr. B. H. spolu s P. Š. a X. B. s cieľom získať finančné prostriedky z L. B., a.s. B. v konkurze, zakryť ich pôvod v L. banke a neskôr získať späť časť týchto prostriedkov, ktorá im bola z ich dispozície odňatá, mali rozdelené úlohy tak,

že v presne nezistenom dni mesiaca apríl 2002 v Bratislave v advokátskej kancelárii na ul. X. XX, JUDr. B. H. po predchádzajúcej dohode s JUDr. F. O. a Mgr. X. U. oslovil P. Š., aby vytypoval a našiel obchodnú spoločnosť, na ktorú by bolo možné vyfakturovať sumu 18.000.000,- Sk (597.490,54 eur) s tým, že 96 % z tejto sumy sa vráti JUDr. B. H. a 4 % zostanú ostatným zúčastneným osobám, po čom P. Š. poveril touto úlohou H. Z. a F. P., ktorí našli obchodnú spoločnosť Q., s.r.o. K., v tom čase nevykonávajúcu žiadnu podnikateľskú činnosť, ktorej jediným majiteľom bol T. B. a v ktorej F. P. bol tichým spoločníkom, dňa 2. apríla 2002 F. P. spoločne s T. B. založili v L. B., a.s. pobočka X., nový účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX pre potreby tejto transakcie,

následne v presne nezistený deň P. Š. doručil JUDr. B. H. listinné doklady od spoločnosti Q., s.r.o. K., JUDr. B. H. vypracoval a predložil P. Š. Zmluvu o dielo č. XXXXXXXXXXXX medzi L. B., a.s., G. Z. č. X, B. v konkurze a spoločnosťou Q., s.r.o. K. so sídlom Š. XXXX/XX, K., IČO: XX XXX XXX ako zhotoviteľom, ktorej predmetom je konzervácia písomností nearchívnej povahy objednávateľa v celkovom množstve listov 50 000, aby zabezpečil jej podpísanie za spoločnosť Q. s tým, že zmluva bude uložená u F. O. v advokátskej kancelárii na X. XX v B., u ktorej F. P. zmluvu i podpísal menom T. B., F. O. takto podpísanú zmluvu odovzdala JUDr. B. H. a ten ju doručil JUDr. F. O. ako osobitnému správcovi konkurznej podstaty úpadcu L. B., a.s., G. Z. č. X, B. v konkurze, a Mgr. X. U. ako správcovi tejto konkurznej podstaty na podpis za objednávateľa a Mgr. X. U. ju v B., v sídle L. B. na G. Z. č. X dňa 5. júna 2002 podpísal,

na základe tejto zmluvy Mgr. X. U. podpísal príkaz k úhrade a suma 22.140.000,- Sk (734.913,36 eur) bola prevedená z účtu L. B., a.s. B. v konkurze č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v Q. Q., a.s. B., na účet spoločnosti Q., s.r.o. K., č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v L. B., a.s., pobočka X.,

z takto získaných finančných prostriedkov, ktoré prišli na účet spoločnosti Q., vedeného v L. B., a.s. pobočka X., F. P. časť vo výške 7.935.000,- Sk (263.393,75 eur) v dňoch od 25. júna 2002 do 28. júna 2002 vybral v hotovosti, peniaze odovzdal P.Á. Š., ktorý ich odovzdal JUDr. B. H., zostávajúcu časť previedol na vopred určené spoločnosti, a to časť vo výške 7.700.000,- Sk (255.593,18 eur) dňa 26. júna 2002 bez akéhokoľvek právneho titulu na účet spoločnosti Q., s.r.o., L. XX, X., IČO: XX XXX XXX, č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v K. B., a.s. pobočka X. a časť vo výške 6.500.000,- Sk (215.760,47 eur) dňa 26. júna 2002 bez akéhokoľvek právneho titulu na účet spoločnosti M., s.r.o., Č.T. XXXX/XX, B., IČO: XX XXX XXX, č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v K. B., a.s., pobočka X.,

prístup k účtom spoločnosti Q. a M., aj napriek tomu, že nebol majiteľom ani konateľom týchto spoločností, mal ako samostatný disponent H. Z., ktorý z účtu spoločnosti Q. dňa 4. júla 2002 poukázal sumu 3.000.000,- Sk (99.581,76 eur) na účet spoločnosti Q., s.r.o., č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v K. B., a.s. pobočka X. a časť vo výške 3.400.000,- Sk (112.859,32 eur) dňa 4. júla 2002 poukázal na účet spoločnosti Q., s.r.o., č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v L. B., a.s., pobočka X.,

súčasne v dňoch 4. júla 2002 až 9. júla 2002 H. Z. vykonal hotovostné výbery z účtu M., s.r.o., č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v K. B., a.s. pobočka X. v celkovej výške 6.500.000,- Sk (215.760,47 eur), z ktorých časť vo výške asi 1.000.000,-Sk (33.193,32 eur) podľa pokynov JUDr. B. H. odovzdal P. Š. v advokátskej kancelárii v B. na ul. X. č. XX F. O., ďalšiu časť vo výške 3.000.000,- Sk (99.581,76 eur) F. P. a H. Z. odovzdali v presne nezistený deň mesiaca júl 2002 pred budovou advokátskej kancelárie na X. opäť F. O., ktorá peniaze následne odovzdávala JUDr. B. H.,

finančné prostriedky, ktoré H. Z. dňa 4. júla 2002 vo výške 3.400.000,- Sk (112.859,32 eur) poukázal

na účet spoločnosti Q., vedeného v L. B., a.s. pobočka X., T. B. dňa 9. júla 2002 bez vedomia F. P. poukázal na osobný účet č. XXXXXXXX/XXXX, vedený v Č., a.s. B.,

po tom, čo sa toto dozvedel F. P., požiadal o pomoc P. E., telefonicky v presne nezistený deň v mesiaci júl 2002 vyzvali T. B., aby vrátil takto získané finančné prostriedky, čo T. B. neurobil, preto spoločne požiadali X. V. a P. F., aby za odmenu 600.000,- Sk (19.916,35 eur) overili a zistili zostatky na uvedenom osobnom účte T. B. a zistili spôsob, ako sa k týmto peniazom môžu dostať bez vedomia T. B., čo X. V. a P. F. i urobili, zistili zostatok, o tomto informovali F. P., ktorý si potom na základe ich pokynu dňa 15. júla 2002 založil v Č., a.s. pobočka X. svoj osobný účet č. XXXXXXXX/XXXX, X. V. za spoluúčasti P. F. dňa 15. júla 2002 vypísali a za T. B. podpísali príkaz k prevodu sumy 75.940,- eur z účtu T. B. č. XXXXXXXX/XXXX na účet F. P. č. XXXXXXXX/XXXX, súčasne obaja spoločne vypísali za T. B. podpísali príkaz k prevodu sumy 70.000,- Sk (2.323,57 eur) z účtu T. B. č. XXXXXXXX/XXXX, vedeného v Č., a.s. B. - E. na účet F. P. č. XXXXXXXX/XXXX, vedeného v Č., a.s. pobočka X., takto vypísané príkazy k prevodu predložili v Č., a.s. pobočka X. dňa 16. júla 2002 k realizácii, kde im po predchádzajúcom dohovore X. B., ktorý s nimi spolupracoval už pri zisťovaní zostatkov účtu, overil totožnosť T. B., hoci vedel, že menovaný tento príkaz nepodpísal, ani nepredložil k realizácii a dňa 16. júla 2002 bola prevedená suma 75.940,- eur na osobný účet F. P.,

z takto získaných finančných prostriedkov si F. P. dňa 16. júla 2002 vybral v hotovosti zo svojho účtu č. XXXXXXXX/XXXX v Č., a.s. pobočka X., sumu 650.000,- Sk (21.576,05 eur) a v Č., a.s. pobočka X. nahlásil výber zostávajúcej časti, ktorý chcel uskutočniť dňa 17. júla 2002, čo mu však nebolo umožnené, nakoľko došlo k zablokovaniu jeho osobného účtu, sumu 70.000,- Sk (2.323,57 eur) si F. P. priebežne v dobe od 22. júla 2002 do 28. júla 2002 vyčerpával prostredníctvom svojej platobnej karty,

finančné prostriedky, ktoré z vyššie uvedených účtov vybrali F. P. a H. Z., P. Š. odovzdával osobne alebo prostredníctvom F. O. JUDr. B. H.,

pričom takto svojim konaním spoločne spôsobili L. B., a.s. B. v konkurze škodu vo výške 22.140.000,- Sk (734.913,36 eur),

2/ obžalovaní Mgr. X. U.J. a JUDr. Mag. F. O. ako správcovia konkurznej podstaty L. B., a.s., G. Z. č. X. B., v konkurze, na ktorú bol uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3K 297/00, dňa 28. septembra 2002 vyhlásený konkurz, aj napriek tomu, že boli povinní podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení postupovať s odbornou starostlivosťou, v rozpore s ustanovením § 14 ods. 1 písm. i) citovaného zákona, podľa ktorého nie je započítanie inak započítateľnej pohľadávky možné po vyhlásení konkurzu a v rozpore s ustanovením § 33 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, podľa ktorého sú z uspokojenia v konkurznom konaní vylúčené zmluvné sankcie, postihujúce majetok úpadcu, ak nárok na ne vznikol po vyhlásení konkurzu,

spoločne po predchádzajúcej dohode dňa 22. augusta 2002 v B. na G.Š. Z., v sídle L. B., a.s. v konkurze, podpísali za úpadcu L. B., a.s. v konkurze Dohodu o urovnaní so spoločnosťou D., s.r.o. B. v zastúpení konateľkou Ing. P. K. a spoločnosťou Q., a.s. Q. v zastúpení predsedom predstavenstva Ing. F. F.,

v zmluve uznali záväzok L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti D., s.r.o., postúpený spoločnosti D. zmluvou o postúpení pohľadávky od spoločnosti Q., a.s. vo výške 135.214.800,- Sk (4.488.309,10 eur), vyplývajúci z dodatkov k Zmluve o sprostredkovaní medzi L. B., a.s. a Q. z 13. septembra 1999, predmetom ktorých je dohoda o zmluvnej pokute vo výške 135.214.800,-Sk (4.488.309,10 eur), splatnej dňom 30. novembra 2001

a uvedený záväzok L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti D. započítali s pohľadávkou L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti Q., a.s. Q. vo výške 90.234.974,- Sk (2.995.252,41 eur) a v článku III. bod 4. sa zaviazali namiesto pôvodného záväzku vo výške 135.214.800,- Sk (4.488.309,10 eur) do desiatich

dní odo dňa podpísania predmetnej zmluvy uhradiť na účet spoločnosti D., s.r.o. ako postupníkovi, sumu vo výške 35.000.000,- Sk (1.161.787,16 eur) a uvedenú sumu prevodným príkazom zo dňa 26. septembra 2002, ktorý obaja podpísali, previedli z účtu L. B., a.s. v konkurze č. XXXXXXXXXXX/XXXX na účet spoločnosti D., s.r.o. č. XXXXXXXXXXX/XXXX,

čím spôsobili L. B., a.s, G. Z. č. X, B. v konkurze škodu vo výške 35.000.000,- Sk (1.161.787,16 eur).

Obvinený JUDr. Mag. F. O. bol za to odsúdený podľa § 248 ods. 5 a § 35 ods. 1 s použitím § 40 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003 k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003 podmienčne odložený s určenou skúšobnou dobou vo výmere 5 rokov (§ 59 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003).

Obvinenému F. P. podľa § 227 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 trest nebol uložený.

Podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 bola obvineným JUDr. Mag. F. O. a F. P. spolu s ďalšími 6 spoluobvinenými uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej L. B., a.s. v konkurze, G. Z. X, B. škodu vo výške 734.913,36 eur a obvinenému JUDr. Mag. F. O. spolu s iným spoluobvineným tiež škodu vo výške 1.161.787,16 eur.

Proti vyššie uvedenému prvostupňovému rozsudku podali tak obvinený JUDr. Mag. F. O., ako aj obvinený F. P. odvolanie.

Kým druhé z uvedených odvolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 23. januára 2018, sp. zn. 2 To 11/2016, podľa § 256 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 ako nedôvodné zamietol, vo vzťahu k obvinenému JUDr. Mag. F. O. podľa § 258 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 napadnutý rozsudok zrušil, a to vo výroku o vine v bode 2/, vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody poškodenej L. B., a.s. v konkurze vo výške 1.161.787,16 eur, a podľa § 259 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 naposledy menovaného sám uznal za vinného v bode 2/ z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 1. septembra 2003, na to skutkovom základe, že

obžalovaní Mgr. X. U. a JUDr. Mag. F. O. ako správcovia konkurznej podstaty L. B., a.s., G. Z. č. X, B., v konkurze, na ktorú bol uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3K 297/00, dňa 28. septembra 2001 vyhlásený konkurz, aj napriek tomu, že boli povinní podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení postupovať s odbornou starostlivosťou, v rozpore s ustanovením § 14 ods. 1 písm. i) citovaného zákona, podľa ktorého nie je započítanie inak započítateľnej pohľadávky možné po vyhlásení konkurzu a v rozpore s ustanovením § 33 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, podľa ktorého sú z uspokojenia v konkurznom konaní vylúčené zmluvné sankcie, postihujúce majetok úpadcu, ak nárok na ne vznikol po vyhlásení konkurzu, spoločne po predchádzajúcej dohode dňa 20. augusta 2002 v B. na G. Z., v sídle L. B., a.s. v konkurze, podpísali za úpadcu L. B., a.s. v konkurze Dohodu o urovaní so spoločnosťou D., s.r.o. B. v zastúpení konateľkou Ing. P. K. a spoločnosťou Q., a.s. Q. v zastúpení predsedom predstavenstva Ing. F. F., v zmluve uznali záväzok L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti D., s.r.o., postúpený spoločnosti D. zmluvou o postúpení pohľadávky od spoločnosti Q., a.s. vo výške 135.214.800,- Sk (4.488.309,10 eur), vyplývajúci z dodatkov k Zmluve o sprostredkovaní medzi L. B., a.s. a Q. z 13. septembra 1999, predmetom ktorých je dohoda o zmluvnej pokute vo výške 135.214.800,-Sk (4.488.309,10 eur), splatnej dňom 30. novembra 2001 a uvedený záväzok L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti D. započítali s pohľadávkou L. B., a.s. v konkurze voči spoločnosti Q., a.s. Q. vo výške 90.234.974,- Sk (2.995.252,41 eur) a v článku III. bod 4. sa zaviazali namiesto pôvodného záväzku vo výške 135.214.800,- Sk (4.488.309,10 eur) do desiatich dní odo dňa podpísania predmetnej zmluvy uhradiť na účet spoločnosti D., s.r.o. ako postupníkovi, sumu vo výške 35.000.000,- Sk (1.161.787,16 eur) a

uvedenú sumu prevodným príkazom zo dňa 26. septembra 2002, ktorý obaja podpísali, previedli z účtu L. banky, a.s. v konkurze č. XXXXXXXXXXX/XXXX na účet spoločnosti D., s.r.o. č. XXXXXXXXXXX/XXXX,

čím spôsobili L. B., a.s, G. Z. č. X, B. v konkurze škodu vo výške 35.000.000,- Sk (1.161.787,16 eur).

Odvolací súd napokon obvinenému JUDr. Mag. F. O. uložil rovnaký trest ako súd prvého stupňa a súčasne ho tiež zaviazal k zhodnej solidárnej náhrade škody vo výške 1.161.787,16 eur poškodenej L. B., a.s. v konkurze.

Dňa 27. augusta 2018 bolo Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku doručené dovolanie obvineného JUDr. Mag. F. O. a dňa 6. septembra 2018 dovolanie obvineného F. P., obe podané prostredníctvom obhajcov a smerujúce proti naposledy označenému uzneseniu odvolacieho súdu, tiež v spojení s jemu predchádzajúcim prvostupňovým rozsudkom.

Obvinený JUDr. Mag. F. O. ako dovolacie dôvody formálne označil dôvody uvedené pod písm. a), písm. c), písm. g) a písm. i) § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o bližšie vecné odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, obvinený namietal, že príslušným súdom na rozhodovanie v prvom stupni mal byť Krajský súd v Prešove, na ktorý aj bola dňa 10. septembra 2004 podaná obžaloba. Následné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo 14. októbra 2004, sp. zn. 1T/6/2004, ktorým bola vec (po predbežnom prejednaní obžaloby) podľa § 188 ods. 1 písm. a) s poukázaním na § 15a ods. 2 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 postúpená na prejednanie Špeciálnemu súdu, považuje za nezákonné (keď toto mu navyše aj bolo doručované „nesprávnym“ súdom, jednému zo spoluobvinených dokonca až po niekoľkých rokoch), čo má vyplývať aj z nadväzujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu sťažnostného z 19. januára 2005, sp. zn. 4To 101/2004. Odhliadnuc od uvedeného tiež obvinený v danej súvislosti poukázal na prechodné ustanovenia, týkajúce sa vecnej príslušnosti, a síce § 564 ods. 4 „nového“ Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z. účinný od 1. januára 2006), či § 454a ods. 2 a § 454aa ods. 2 „starého“ Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb. účinný do 31. decembra 2005), ktoré nemali byť rovnako zo strany Krajského súdu v Prešove rešpektované. Porušujúc jeho ústavné práva postupoval vo veci pritom aj samotný Špeciálny súd, keďže tento vo veci nevyslovil svoju nepríslušnosť. Podľa názoru obvineného skutočnosť, že postúpenie veci bolo nezákonné, celkom zrejme vyplýva z obsahu právoplatného rozsudku, keďže nebol napokon uznaný vinným pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 - z dôvodu ktorého bol spis postúpený Špeciálnemu súdu.

Ďalej obvinený v podanom dovolaní odôvodnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, keď konkrétne za nezákonné dôkazy označil výpovede utajených svedkov č. 1, 2 a 3, z ktorých súd vychádzal pri ustaľovaní viny. V danom kontexte potom predovšetkým uviedol, že vôbec nie je jasné, či títo boli vypočutí ako utajení svedkovia, agenti, spolupracujúce osoby alebo pracovníci SIS, pričom však z obsahu ich výpovedí vyplýva, že hovorili nie ako svedkovia o skutočnostiach, ktoré by bezprostredne vnímali, ale v zmysle, že niekde niečo počuli, príp. nejaký „zdroj“ (nevedno aký) im niečo povedal. Obvinený je pritom názoru, že pokiaľ súd pripustí ako dôkazy takéto výpovede, nielenže porušuje základné ľudské práva, ale tiež jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Čo sa týka dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, obvinený v prvom rade zdôraznil, že z výsledkov vykonaného dokazovania je zjavné, že skutková veta ustálená v bode 1/ právoplatného rozsudku nemá oporu v žiadnom dôkaze, a preto ani jeho konanie nebolo možné subsumovať pod nijakú skutkovú podstatu trestného činu. Následne sa pomerne podrobne venoval obsahu jednotlivých výpovedí a tomu, ako boli tieto interpretované v odôvodnení napadnutého rozsudku,

tiež poukazujúc na rozpory medzi nimi. Obdobne argumentoval obvinený i vo vzťahu k skutku uvedenému pod bodom 2/ odvolacieho rozsudku, keď uviedol, že ani tu súd nepreukázal žiadnym dôkazom jeho úmyselné konanie, ktoré by smerovalo k naplneniu pojmových znakov trestných činov, pre ktoré bol uznaný vinným (tvrdenia uvedené v odôvodnení rozsudku vychádzajú len z ničím nepodložených úvah súdu). Popri opakovanom poukaze na absenciu požadovaného (úmyselného) zavinenia obvinený tiež záverom k tomu upozornil na tú skutočnosť, že v právnom štáte je neprípustné, vychádzajúc z princípu ultima ratio, aby prostriedky trestnej represie nahrádzali obchodnoprávne či občianskoprávne vzťahy - odkazujúc zároveň podporne v danom smere na súvisiacu rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Českej republiky.

V kontexte naposledy uvedeného dovolacieho dôvodu namietal obvinený aj výrok o náhrade škody. Okrem toho, že k tomu úvodom poznamenal, že nevie, prečo a na základe akých dôkazov bol zaviazaný spoločne a nerozdielne zaplatiť škodu vo výške 734.913,36 eur (nemalo byť preukázané, že sa obohatil o uvedenú sumu, ani že by danú škodu spôsobil), poukázal tiež na zablokovanie sumy 60.990,59 eur - nepochybne pochádzajúcej z peňazí, ktoré nestihli páchatelia vybrať - na účte P.Š., o čom sa nachádza dôkaz v spise sp. zn. 1Tš/1/2005, ktorý však i napriek návrhom zo strany obhajcov nikdy nebol pripojený k súdnemu spisu sp. zn. 1Tš/23/2005. Ak by pritom súd uvedenému návrhu vyhovel, tak by zistil, že značná časť finančných prostriedkov nebola vyplatená, ale naopak bola zadržaná orgánmi činnými v trestnom konaní. V spise sp. zn. 1Tš/1/2005 sa navyše nachádza aj ďalší dôkaz, ktorý zostal bez povšimnutia, a sice záznam o zložení finančných prostriedkov vo výške 3.000.050,- Sk (správne má byť 3.050.000,- Sk; pozn. dovolacieho súdu), zaistených v jeho kancelárii, ktoré vôbec nepochádzali z trestnej činnosti (proti rozhodnutiu o ich zaistení aj podal sťažnosť, táto však bola zamietnutá). A napokon v danej súvislosti obvinený poukázal taktiež na konkrétne výpisy z účtov, ktoré sú súčasťou predloženého spisového materiálu (sp. zn. 1Tš/23/2005), čo uzavrel tým konštatovaním, že pokiaľ súd rozhodol o náhrade škody, mal predovšetkým vychádzať z uvedených listinných dôkazov, oboznámiť ich na pojednávaní a poskytnúť možnosť obvineným sa k nim vyjadriť.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený JUDr. Mag. F. O. dovolaciemu súdu navrhol, aby tento na neverejnom zasadnutí podľa § 386 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, aby obe napadnuté rozhodnutia (súdu prvého i druhého stupňa) zrušil a následne aby vec prikázal na opätovné konanie a rozhodnutie.

Druhý z dovolateľov - spoluobvinený F. P. ako dovolacie dôvody formálne označil dôvody uvedené pod písm. a), písm. b), písm. c), písm. d) a písm. g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V bližšom písomnom odôvodnení podaného dovolania potom vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. a) a písm. b) Trestného poriadku zdôraznil, že príslušným na prejednanie jeho trestnej veci (z dôvodu stíhania za trestný čin sprenevery a trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti) mal byť Krajský súd v Prešove, na ktorý aj v roku 2004 bola podaná obžaloba. Hoci uvedenú skutočnosť niekoľkokrát namietal už v pôvodnom konaní, ani jeden z konajúcich súdov sa s jeho námietkou kvalifikovane nevysporiadal. Pokiaľ ide o tvrdenie Špecializovaného trestného súdu, že o príslušnosti bolo už rozhodnuté na podnet iných obvinených, tak toto potom podľa obvineného neobstojí o. i. z dôvodu, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2005, sp. zn. 4To 101/2004, dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, keďže vo výrokovej časti neobsahuje rozhodnutie ani o ním podanej sťažnosti, ani o sťažnosti prokurátora. Z predmetných dôvodov došlo preto k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ak ide o ďalšiu dvojicu uplatnených dovolacích dôvodov, t. j. dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. d) Trestného poriadku, k tomu je na úvod potrebné poznamenať, že uznesením Špecializovaného trestného súdu z 21. júna 2010, sp. zn. 1Tš/23/2005, došlo podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 k vylúčeniu trestnej veci dovolateľa zo spoločného konania s tým, že jeho novému konaniu bola pridelená sp. zn. 1T/20/2010. Samotné naplnenie zmieňovaných dovolacích dôvodov potom obvinený zdôvodnil poukazom na tú skutočnosť, že mal mať vykázané len

predvolanie na hlavné pojednávanie konané 26. apríla 2016 o 13.00 hod. vo veci sp. zn. 1T/20/2010, a nie aj na hlavné pojednávanie konané v totožný deň o 14.00 hod. vo veci sp. zn. 1Tš/23/2005, v rámci ktorého došlo k opätovnému spojeniu oboch konaní. Pokiaľ ide pritom o jeho súhlas na konanie v neprítomnosti, tak tento dal len na prvé zo spomínaných pojednávaní (t. j. na 26. apríl 2016 o 13.00 hod. vo veci sp. zn. 1T/20/2010). Z uvedeného je teda zrejmé, že hlavné pojednávanie, na ktorom došlo k spojeniu vecí, sa uskutočnilo v jeho neprítomnosti bez splnenia k tomu potrebných podmienok.

Napokon dôvod na konštatovanie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku videl obvinený v tom nezákonnom postupe súdu, keď tento po záverečných rečiach v konaní sp. zn. 1T/20/2010 dňa 26. apríla 2016 vyhlásil procesné uznesenie, ktorým s odkazom na § 23 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 (napriek tomu, že vo veciach neboli podané samostatné obžaloby, ale len jedna obžaloba) spojil dané konanie s konaním sp. zn. 1Tš/23/2005. Obvinený má za to, že v dôsledku takého postupu sa mu odňalo právo sa v konaní sp. zn. 1Tš/23/2005 riadne brániť, či tiež právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a to buď osobne alebo prostredníctvom obhajcu. Len samotná skutočnosť, že súd oboznámi po spojení vecí ostatných účastníkov konania s obsahom záverečných rečí, nemôže potom konvalidovať (zhojiť) dokazovanie, ktoré bolo vykonané v konaní sp. zn. 1Tš/23/2005 (z ktorého bol najskôr vylúčený na samostatné konanie a do ktorého opäť „vstúpil“ až po záverečných rečiach dňa 26. apríla 2016) bez jeho účasti.

Záverom podaného dovolania obvinený zdôraznil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prakticky len potvrdil správnosť postupu Špecializovaného trestného súdu bez toho, aby sa zaoberal jeho odvolacími dôvodmi a chybami v konaní, na ktoré opakovane poukazoval. Celé trestné konanie, tak pred prvostupňovým ako i odvolacím súdom, preto označil za nezákonné a nespravodlivé s tým, že odvolací súd žiadal o vyslovenie porušenia zákona v príslušných ustanoveniach, zrušenie oboch napadnutých rozhodnutí a následné prikázanie veci vecne a miestne príslušnému Krajskému súdu v Prešove na nové konanie a rozhodnutie.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa k obom podaným dovolaniam v zmysle § 376 Trestného poriadku písomne vyjadril v tom smere, že napadnuté rozhodnutia sú zákonné a vecne správne, a preto (resp. pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) navrhuje dovolaciemu súdu rozhodnúť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 378 Trestného poriadku vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že dovolania obvinených nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov [§ 382 písm. a), písm. b), alebo písm. d) až písm. f) Trestného poriadku]. Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Trestného poriadku, a preto podané dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
- b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, (...)
- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, (...)
- i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom

použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (...).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť preto striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Na striktnom obmedzení dovolacieho prieskumu je koncepcia tohto mimoriadneho opravného prostriedku založená, a to z dôvodu, že na rozdiel od predošlej právnej úpravy je taký prostriedok dostupný pre obe základné strany v súdnom konaní (obžaloba aj obhajoba - teda nie iba generálny prokurátor), avšak len z určitých, zákonom vymedzených dôvodov. U osobitného subjektu dovolateľa, a to ministra spravodlivosti (ktorý stranou v konaní nie je), je potom okruh dovolacích dôvodov, uplatniteľných v prospech i v neprospech obvineného, rozšírený.

Rešpektovanie zákonného obmedzenia súdom je potom vecou aplikácie jedného zo základných ústavných ustanovení - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v súlade s ktorým môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Uvedené obmedzenie platí aj pre tzv. skutkový prieskum, ako bude uvedené ďalej.

A v rámci všeobecného úvodu je nutné napokon dať do pozornosti tiež tú všeobecne pertraktovanú skutočnosť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (k tomu pozri bližšie R 120/2012).

Pokiaľ ide o samotné posudzované dovolania spoluobvinených JUDr. Mag. F. O. a F. P. (či presnejšie ich konkrétne vecné odôvodnenie), vo vzťahu k týmto považuje dovolací súd za vhodné najskôr poznamenať nasledovné:

Ako bude zrejmé z nižšie uvedeného podrobnejšieho odôvodnenia, ani jedna z uplatnených dovolacích námietok nebola uznaná za opodstatnenú z hľadiska možného naplnenia niektorého z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania, keď „príčiny“ pre konštatovanie daného záveru boli v zásade dve. Kým prvá spočíva v tom, že s uplatnenou námietkou sa riadne vysporiadal už odvolací súd, pričom i jeho argumentáciu považoval dovolací súd za správnu a vyčerpávajúcu, druhá potom súvisí s tým, že príslušná námietka bola len formálne podradená pod určitý dovolací dôvod, v skutočnosti však ale „stála“ mimo neho, resp. presnejšie mimo možného dovolaciemu prieskumu (t. j. išlo o námietku materiálne nepodraditeľnú pod žiadny z dostupných dôvodov dovolania - uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku).

Ak ide o otázku „požadovaného“ obsahu, ako i rozsahu odôvodnenia rozhodnutia, opakovane sa v danej

súvislosti poukazuje na to, že ústavne konformné je už také odôvodnenia, v rámci ktorého súd dáva jasnú a stručnú odpoveď na podstatné a relevantné (a nie teda všetky) argumenty strany. Rovnako tak sa potom tiež správne zdôrazňuje, že všetky rozhodnutia vydané vo veci je potrebné vnímať komplexne (t. j. v súhrne), z čoho o. i. vyplýva, že súd vyššieho stupňa nemusí uvádzať v rámci svojho rozhodnutia znovu tie isté argumenty, ako už boli uvedené v napadnutom rozhodnutí súdu nižšieho stupňa, pokiaľ sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje (niekedy ale, a to predovšetkým za účelom vyzdvihnutia určitých rozhodných aspektov, k tomu súd aj napriek tomu pristúpi). V zmysle uvedeného je následne nutné vnímať aj zdôvodnenie predmetného dovolacieho uznesenia.

Na čo ďalšie chce dovolací súd už na danom mieste aspoň vo všeobecnosti (bližšie a konkrétnejšie nižšie) upozorniť je potom tiež tá skutočnosť, že pri podradovaní tej-ktorej vecne uplatnenej dovolacej výtky pod určitý dovolací dôvod sa tento riadi zásadou, že jedna a tá istá namietaná okolnosť môže potencionálne zakladať len jeden dovolací dôvod. Ak prichádzajú do úvahy viaceré, potom ten, ktorý má vo vzťahu k inému postavenie *lex specialis* (čo je v niektorých prípadoch už aj judikatúrne „zakotvené“).

V prípade, že po takomto správnom uchopení námietky dovolacím súdom (nie je teda vôbec rozhodujúce, pod ktoré formálne dôvody dovolania uvedené v § 371 Trestného poriadku jednotlivé námietky subsumoval samotný dovolateľ) nám táto následne „spadne“ pod niektorý z dovolacích dôvodov uvedených pod písm. a) až g) ods. 1 § 371 Trestného poriadku, zákon ako podmienku pre vecné zaobranie sa s ňou stanovuje povinnosť už jej predchádzajúceho vytýkania, a to najneskôr v odvolacom konaní - za predpokladu vedomosti o nej (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku).

Vzhľadom na obsah dovolania obvineného JUDr. Mag. F. O. k posledne zmieňovanému nedá súčasne nedodať, že splnenie predmetnej procesnej podmienky - v podobe tzv. „predchádzajúcej výtky“ - sa zásadne vyžaduje u konkrétneho dovolateľa, a nie je teda možné až v dovolaní prvýkrát uplatňovať námietku, ktorú v pôvodnom konaní uplatňoval iný spoluobvinený. Na takto „neúčinne“ zo strany menovaného dovolateľa uplatnené námietky (v prípade aj ich opodstatnenosti by totiž neprichádzalo do úvahy u neho konštatovať príslušný dovolací dôvod) však i tak dovolací súd napokon reagoval, a to či už ako obiter dictum, alebo z dôvodu rovnako predloženej námietky druhým dovolateľom, ktorý podmienku uvedenú v § 371 ods. 4 Trestného poriadku splnil (len na okraj tu možno podotknúť, že dovolacia argumentácia obvineného F. P. je naproti tomu v celom rozsahu kopírovaním jeho skoršej odvolacej argumentácie).

A ako posledné pred pristúpením k jednotlivým námietkam, sumarizovaných vyššie, je dôležité napokon tiež zdôrazniť, že pri niektorých dovolacích dôvodoch má relevanciu i intenzita prípadne zisteného porušenia zákona, čo buď explicitne ustanovuje samotný Trestný poriadok [§ 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) s poukazom na § 371 ods. 5], alebo ide o otázku jeho výkladu [napr. v prípade ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g)]. Uvedené plne korešponduje osobitnej povahe dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku schopného prelomiť princíp právnej istoty nastolený právoplatným rozhodnutím, keď tiež logicky nie je ani reálne, ani účelné, aby prostredníctvom dovolania boli naprávané akékoľvek porušenia zákona, teda aj také, ktoré z pohľadu obvineného jeho situáciu podstatným spôsobom neovplyvnia.

Čo sa týka konkrétnych námietok, obaja obvinení v podaných dovolaniach primárne namietali, že v ich veci mal konať a rozhodovať v prvom stupni Krajský súd v Prešove a nie Špecializovaný trestný súd (resp. ešte pred ním Špeciálny súd), a to z dôvodov podrobne popísaných vyššie.

Ak ide o otázku správnej subsumpcie danej námietky, treba uviesť, že ide o námietku potencionálne podraditeľnú „len“ pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku [a nie aj dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], z čoho potom následne vyplýva, že ešte pred samotným vysporiadaním sa s jej vecnou opodstatnenosťou bolo potrebné sa najskôr zaoberať otázkou splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Dovolací súd pritom preskúmaním

predloženého spisového materiálu zistil, že v pôvodnom konaní predmetnú skutočnosť vytýkali viacerí spoluobvinení a medzi nimi aj dovolateľ F. P..

Údajná nepríslušnosť Špecializovaného trestného súdu na konanie a rozhodnutie v prvom stupni bola rozsiahlo namietaná i v priebehu odvolacieho konania, keď nadväzujúca reakcia konajúceho odvolacieho senátu nepochybne zodpovedá zásadnému charakteru predmetnej námietky. Príslušná časť argumentácie, s ktorou sa dovolací súd plne stotožnil, a preto na ňu aj v podrobnostiach odkazuje, sa potom konkrétne nachádza na str. 56 a nasl. dovolaním napadnutého rozsudku, keď odpoveď tu nájdeme aj na iné obvinenými uvádzané bezprostredne súvisiace výhrady.

Možno len v stručnosti zopakovať, že obžaloba bola vo veci [proti obvinenému Mgr. X. U. a spol. pre trestný čin podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. b), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a iné] podaná dňa 10. septembra 2004 na Krajský súd v Prešove, pričom tento ju uznesením (jeho prvým výrokom) zo 14. októbra 2004, sp. zn. 1T/6/2004, podľa § 188 ods. 1 písm. a) s poukazom na § 15a ods. 2 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 postúpil na prejednanie Špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému, keďže mal za to, že na základe skutkových zistení prichádza do úvahy právne posúdenie konania aj ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 (k tomu pozri aj R 94/1999; pozn. dovolacieho súdu). Druhým výrokom predmetného uznesenia rozhodol Krajský súd v Prešove potom o tom, že podľa § 192 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 ponecháva naďalej vo väzbe viacerých spoluobvinených (o i. aj F. P.), a to z dôvodov tam uvedených. Na podklade podaných sťažností proti danému rozhodnutiu rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 19. januára 2005, sp. zn. 4 To 101/2004, ako i uznesením z 22. februára 2012, sp. zn. 3 Tost 43/2011 (na podklade neskôr doručených sťažností zo strany ďalších dvoch spoluobvinených) s tým, že tento závery krajského súdu ohľadne postúpenia veci potvrdil. Z neskoršieho právoplatného rozsudku, aktuálne preskúmaného, potom vyplýva, že v dotknutej veci napokon nebolo zistené naplnenie zákonných znakov zločineckej skupiny (keďže nebolo preukázané ani vnútorné organizačné usporiadanie, ani vysoký stupeň delby práce medzi jednotlivými členmi skupiny), ale išlo „iba“ o organizovanú skupinu.

V kontexte vyššie uvedených skutočností je potom potrebné ako rozhodujúci vnímať výklad dotknutého ustanovenia § 222 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005, upravujúceho postúpenie veci, podľa ktorého ak súd zistí v zažalovanom skutku trestný čin, na ktorého prejednanie nie je príslušný, postúpi vec príslušnému súdu. Je však povinný rozhodnúť vec sám, ak ide iba o miestnu nepríslušnosť a obžalovaný ju nevytkol; tiež je povinný sám vec rozhodnúť, ak by mala byť vec postúpená súdu toho istého druhu, avšak nižšieho stupňa. Postúpiť vec inému súdu nemôže súd, ktorému bola vec postúpená nadriadeným súdom, okrem prípadu, že by sa skutkový podklad pre posúdenie príslušnosti medzitým podstatne zmenil.

Aj s odkazom na závery uvedené v R 5/1971 pritom odvolací súd v tomto smere zdôraznil, že súd je povinný postupovať v zmysle vyššie citovaného ustanovenia „v tom prípade, ak na podklade vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní dospeje k záveru, že skutok uvedený v obžalobe sa má posúdiť ako iný trestný čin, a síce taký, o ktorom je príslušný vykonať v prvom stupni konanie súd toho istého druhu, ale vyššieho stupňa (resp. v prípade súdu toho istého stupňa ak by išlo o trestný čin, o ktorom môže konať len senát, nie samosudca). Opačne, t. j. postupovať vec zo súdu vyššieho stupňa na súd nižšieho stupňa, však postupovať nemožno.

Možno teda zhrnúť, že ustanovenie § 222 ods. 1 veta druhá, časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 je potrebné interpretovať extenzívne, a to tak, že súd na vyššej kompetenčnej úrovni (s vyššou pôsobnosťou, vecnou príslušnosťou) po prerokovaní veci na hlavnom pojednávaní nepostupuje vec súdu na nižšej kompetenčnej úrovni a rozhodne vo veci sám. Také postúpenie je povinné len v opačnom vyjadrení, napr. ak okresný súd alebo krajský súd zistia po prerokovaní veci, že nie sú príslušní vo veci rozhodnúť, postúpia vec krajskému súdu, resp. Špecializovanému trestnému súdu; nie však naopak, ako sa toho dožadovali odvolatelia, nakoľko skôr

konajúci (hierarchicky nižšie postavený) súd nemôže pri rozhodovaní prekročiť svoju vecnú príslušnosť, resp. pôsobnosť. Opačný postup je pri extenzívnom výklade možný a naznačuje to i znenie uvedeného ustanovenia vo vzťahu k okresnému a krajskému súdu.

Na základe uvedeného je zrejmé, že Špecializovaný trestný súd ako súd na vyššej kompetenčnej úrovni postupoval správne, keď vec nepostúpil späť Krajskému súdu v Prešove, ale sám o nej rozhodol, keďže v zmysle vyššie uvedeného bol príslušný na jej prerokovanie a rozhodnutie.“

Záverom s ohľadom na obsah súvisiacich dovolacích výhrad týkajúcich sa údajného nenadobudnutia právoplatnosti zmieňovaného uznesenia o postúpení veci potom dovolací súd už iba plne odkazuje na skutočne precízne, logické a správne odôvodnenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré je dovolateľom známe, avšak zjavne sa s ním nestotožnili (a naďalej trvajú na svojom právnom názore, odlišnom od toho, aký vo veci zaujali súdy, a to aj vrátane aktuálne konajúceho dovolacieho súdu).

Pokiaľ ide o dovolanie obvineného JUDr. Mag. F. O., tento v ňom ako v poradí ďalší dovolací dôvod formálne označil dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, jeho naplnenie však ničím nezdôvodnil. Čo je však ale rozhodné, ani samotný dovolací súd nezistil možnú podraditeľnosť (nie opodstatnenosť) niektoej z ním uplatnených námietok pod daný dôvod dovolania.

Čo sa týka potom tvrdení uvádzaných vyššie menovaným dovolateľom v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, tu je potrebné primárne uviesť, že hoci sa za nezákonné označujú výpovede utajených svedkov č. 1 až 3 (a to odhliadnuc od toho, že výpoveď utajeného svedka č. 2 vôbec nebola použitá ako podklad pre rozhodnutie, ako je to zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozsudku), v skutočnosti však na žiaden konkrétny prvok nezákonnosti nebolo v podanom dovolaní materiálne poukázané. Je pritom dôležité poznamenať, že práve a len hodnotenie dôkazov z hľadiska zákonnosti, resp. presnejšie prípadné nesprávne vyhodnotenie dôkazov ako zákonných súdmi nižšieho stupňa, môže byť v rámci dovolacieho konania prebiehajúceho na podklade dovolania obvineného relevantné. Hodnotenie dôkazov z pohľadu zvyšných dvoch parametrov, a teda či už z pohľadu ich vierohodnosti alebo dôkaznej sily (dôležitosti), je naproti tomu v plnej rézii súdov nižšieho stupňa (ide tu totiž už o otázku skutkovú).

Rovnako tak už aj samotný odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku upozornil, že nevidí žiaden dôvod na zaujatie právneho názoru v tom smere, že by výsluch svedkov, ktorých totožnosť má byť utajená, bol v rozpore so zákonným vykonávaním dôkazov, keďže tento jednak priamo predpokladajú viaceré ustanovenia Trestného poriadku, a navyše je tu tiež zabezpečená možnosť kontradiktórneho vykonania tohto dôkazu (tak tomu bolo i v posudzovanom prípade, keď utajovaným svedkom mali možnosť klásť otázky obvinení, ako aj ich obhajcovia). Odvolací súd tým reagoval na obdobnú námietku, predloženú v odvolacom konaní iným spoluobvineným.

Už len na okraj (ako obiter dictum) možno záverom k tomu dodať, že aj keby dovolateľ materiálne napadol zákonnosť dotknutých dôkazov (a zároveň by bola splnená podmienka uvedená v § 371 ods. 4 Trestného poriadku), i tak by nebolo možné dospieť k záveru o naplnení príslušného dovolacieho dôvodu. Platí totiž - ako to už stabilne zdôrazňuje dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho, a nie ďalšieho riadneho opravného prostriedku).

Z posledne uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku iba vtedy, ak mal (má) negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje. V prerokovanej veci však vina obvinených bola

preukázaná nielen výpoveďami utajených svedkov, ale aj mnohých ďalších svedkov a spoluobvinených, ako na to správne poukázal odvolací senát.

Obvinený JUDr. Mag. F. O. v podanom dovolaní napokon označil ako ním posledne uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keď tento následne i pomerne rozsiahlo zdôvodnil.

K tomu treba v prvom rade uviesť, že hoci dovolateľ úvodom súvisiaceho zdôvodnenia správne upozornil na všeobecné známe kautely dovolacieho prieskumu v rámci daného dovolacieho dôvodu (platiace zároveň i pre celý dovolací prieskum, ak sa koná na podklade iného než ministerského dovolania), tieto ale následne sám vôbec „nerešpektoval“ a dovolanie písal v podstate ako ďalšie odvolanie.

Je žiaduce preto na danom mieste opakovane zdôrazniť, že v rámci posudzovania existencie daného dovolacieho dôvodu súd predovšetkým skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad pritom odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu, keď do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Ako je ďalej zrejmé zo znenia dotknutého ustanovenia, relevantné môže byť tiež zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pod čím je treba rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vyvolávajúcich premlčanie trestného stíhania, či pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu. Toto ustanovenie sa však vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku (riešenie predbežných otázok).

Najmä však ale platí, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii predmetného dôvodu dovolania je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť samotné nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku. Dovolací súd skutok ustálený v pôvodnom konaní nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti). Ale tiež inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdom prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie však námietky skutkové.

Na bližšie ozrejmienie toho, čo sú námietky skutkového charakteru, je možné potom uviesť, že v dovolacom konaní neprichádza do úvahy preskúmať a hodnotiť správnosť resp. úplnosť zisteného skutku, preverovať rozsah vykonaného dokazovania, ako ani správnosť či celkovo spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov (výnimkou je iba hľadisko zákonnosti, ako už bolo uvedené skôr). Skutkový stav je teda v prípade rozhodovania o dovolaní obvineného hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Ak ide pritom o odôvodnenie aktuálne posudzovaného dovolania, tak ako aj v mnohých iných prípadoch, i tu je celkom zjavné nerozlišovanie námietok skutkových od právnych (žiadna takáto uplatnená nebola) zo strany dotknutého dovolateľa. Tento totiž namietal iba údajné nepreukázanie jeho viny, keď tvrdil, že nemal byť vykonaný žiaden hodnoverný dôkaz, ktorý by ho usvedčoval zo stíhaného konania, poukazoval na rozpory v jednotlivých výpoveďach, či predostieral vlastný názor na hodnotenie vo veci vykonaných dôkazov.

Taktiež i argumentáciu týkajúcu sa údajnej absencie zákonom požadovaného zavinenia treba potom

označiť vzhľadom na znenie ustálených skutkových viet za irelevantnú, a to so súčasným odkazom na závery stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 39/2010, uverejneného pod č. 3/2011, v zmysle ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplniť (o. i. ani) poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia.

Pokiaľ pritom dovolateľ zdôrazňuje, že prostriedky trestnej represie majú slúžiť len ako ultima ratio s tým, že poukazuje v tejto súvislosti na príslušnú rozhodovaciu činnosť nášho susedného štátu, tak v danom ohľade dovolací súd odkazuje na našu právnu úpravu a tomu zodpovedajúce judikatúrne závery (R 96/2014), v súlade s ktorými ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvolať trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo ultima ratio možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona (v znení účinnom od 1. januára 2006), teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy len pri prečinoch. Podrobnejšie sa danou otázkou zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom neskoršom rozhodnutí, konkrétne z 29. apríla 2019, sp. zn. 1 TdoV 2/2018, kde sa tiež vyjadril k rozdielnej právnej úprave v Českej republike.

A napokon k tvrdeniam obvineného JUDr. Mag. F. O. dotýkajúcim sa výroku o náhrade škody je potrebné uviesť iba toľko, že i tu ide opäť len o brojenie menovaného voči ustáleným skutkovým zisteniam vo veci konajúcich súdov, keďže samotná výška spôsobenej škody je zjavným skutkovým záverom. Ako taká je súčasťou - pre dovolací súd záväznej - skutkovej vety, uvedenej vo výrokovej časti napadnutého právoplatného rozsudku, pričom následne je jednak podkladom pre právnu kvalifikáciu konania a jednak tiež pre dotknutý výrok o náhrade škody. Je síce pravdou, že aj výrok o náhrade škody je možné účinne namietať cestou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, avšak námietky by museli mať právny charakter, aby ich bolo možné subsumovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ (ako to bolo zdôraznené už vyššie).

Záverom k tomu možno potom už len na okraj odkázať tiež na odôvodnenie druhostupňového rozsudku, kde sa Najvyšší súd Slovenskej republiky konkrétne vyjadril vo vzťahu k námietke obvinenej Mgr. F. O. ohľadne nezahrnutia zaistenej sumy vo výške 60.990,59 eur na účte F. P. do rozsudku prvostupňového súdu nasledovne: „K uvedenému možno uviesť len toľko, že s uvedenou sumou bol prvostupňový súd oboznámený, príkaz na zaistenie tejto sumy oboznámil na hlavnom pojednávaní jeho prečítaním a uviedol to aj na str. 29 napadnutého rozsudku. Táto skutočnosť však nemá vplyv na samotný výrok o náhrade škody, prípadne na jeho zmenu. Výška spôsobenej škody bola v konaní jednoznačne preukázaná a rovnako tak aj správne uvedená vo výrokovej časti rozsudku. Keďže v danom prípade išlo o zaistenie finančných prostriedkov na účte podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku (v znení účinnom do 31. decembra 2005; pozn. dovolacieho súdu), bude povinnosťou prvostupňového súdu, aby vo vzťahu k týmto finančným prostriedkom postupoval v intenciách § 80 Trestného poriadku (v znení účinnom do 31. decembra 2005; pozn. dovolacieho súdu) týkajúceho sa vrátenia vecí.“

Čo sa týka potom dovolania obvineného F. P., resp. teda z jeho strany zvyšných namietaných skutočností (mimo už úvodom rozoberanej otázky príslušnosti súdu), tak tu je najskôr žiaduce zmieniť ich zjavnú bezprostrednú obsahovú previazanosť.

Ak ide pritom o ich možnú podraditeľnosť pod niektorý z dovolacích dôvodov (čo je potrebné vždy riešiť primárne), dovolací súd konštatuje, že námietka obvineného ohľadom vykonania hlavného pojednávania dňa 26. apríla 2016 vo veci sp. zn. 1Tš/23/2005 v jeho neprítomnosti bez splnenia k tomu potrebných podmienok (presnejšie bez jeho predchádzajúceho predvolania a následného dania súhlasu na konanie v neprítomnosti) spadá „len“ pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (k tomu pozri aj R 6/2011), kým potom výhrady obvineného týkajúce sa údajne nezákonného spojenia vecí vedených pod sp. zn. 1T/20/2010 a sp. zn. 1Tš/23/2005 (či následkov s tým súvisiacich,

pokiaľ ide o vykonané dokazovanie) sú zas plne subsumovateľné „len“ pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [uvedený dovolací dôvod má v danom ohľade postavenie lex specialis vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Pokiaľ ide o otázku vysporiadania sa s vecnou opodstatnenosťou uvedených námietok, tak vo vzťahu k prvej z námietok dovolací súd uvádza nasledovné rozhodné skutočnosti:

Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného dňa 26. apríla 2016 od 14.00 hod. do 14.30 hod. vo veci vedenej pod sp. zn. 1Tš/23/2005 vyplýva, že prítomné osoby (keď prítomná bola aj obhajkyňa obvineného F. P.) boli v rámci tohto iba zo strany predsedu senátu oboznámené s priebehom hlavného pojednávania vo veci obvinených F. P. a P. E., vedenej pod sp. zn. 1T/20/2010, a následne s rozhodnutím o jej spojení s dotknutou vecou (teda vecou vedenou proti obvinenému X. U. a spol. pod sp. zn. 1Tš/23/2005) - proti ktorému procesnému rozhodnutiu nebolo možné podať žiaden opravný prostriedok. Následne bolo hlavné pojednávanie prerušené a odročené na 19. máj 2016, na ktorý termín bol obvinený F. P. riadne predvolaný (č. l. 3435) s tým, že doručenie mal vykázané 4. mája 2016.

Špecializovanému trestnému súdu bolo (prostredníctvom obhajkyne obvineného F. P.) doručené podanie obvineného z 9. mája 2016, v ktorom tento žiadal, aby sa hlavné pojednávanie pred Špecializovaným trestným súdom dňa 19. mája 2016 o 13.00 hod. vo veci sp. zn. 1Tš/23/2005 konalo v jeho neprítomnosti, za účasti jeho obhajcu. Zároveň dal súhlas k tomu, aby sa všetky výsluchy svedkov, znalecké posudky a iné dôkazy vykonali na hlavnom pojednávaní v jeho neprítomnosti prečítaním, a tiež súhlasil i s tým, aby sa záverečné reči a posledné slová predniesli v jeho neprítomnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené a pri viazanosti uplatnenou dovolacou námietkou dospel napokon dovolací súd k záveru o nemožnosti konštatovať ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keď je tu potrebné odkázať okrem neskoršieho prejavu vôle obvineného predovšetkým na samotný „obsah“ dotknutého pojednávania (dňa 26. apríla 2016).

Rovnaký záver platí tiež i pre dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý - a to je dôležité na danom mieste zdôrazniť opäť - pre svoje naplnenie vyžaduje, aby zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedalo porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na zdôvodnenie posledne uvedeného záveru považuje potom dovolací súd za plne postačujúce odcitovať z dovolaním napadnutého rozsudku, v rámci ktorého sa konajúci senát 2T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k totožnej (odvolacej) námietke obvineného F. P., a teda k otázke zákonnosti postupu Špecializovaného trestného súdu pri spojení vecí podľa § 23 ods. 3 Trestného poriadku per analogiam v znení účinnom do 31. decembra 2005, ako i následkom z toho vyplývajúcim pre vykonané dokazovanie, vyjadril takto:

„Pokiaľ ide o námietky obžalovaného F. P. k vylúčeniu jeho vecí na samostatné konanie a opätovnému spojeniu na spoločné konanie so zreteľom najmä na vykonané dôkazy vo vylúčenom konaní, odvolací súd konštatuje, že podstata vykonaných dôkazov voči tomuto obžalovanému bola vykonaná do vylúčenia jeho osoby zo spoločného konania a po opätovnom spojení vecí boli vykonané dôkazy len prečítaním najmä listinných dôkazov, voči čomu nemal obžalovaný F. P. výhrady ani pripomienky, s uvedeným postupom súhlasil a doslovne oň požiadal listom založeným na č. l. 3 440 vo zv. č. 36 spisu (ide o podanie menovaného z 9. mája 2016, presný obsah ktorého je uvedený vyššie; pozn. dovolacieho súdu). Rovnako v tomto liste neuviedol ani žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Postup, ktorým bola jeho trestná vec vylúčená a neskôr spojená na spoločné konanie má oporu v ustanoveniach § 23 ods. 1 a § 23 ods. 3 Trestného poriadku (v znení účinnom do 31. decembra 2005; pozn. dovolacieho súdu). Pri spojení vecí je prípustná analógia. Nie je teda vylúčené spojenie vecí dvoch a viacerých obvinených, na ktorých bola pôvodne podaná jedna obžaloba, ak predtým boli splnené podmienky na vylúčenie niektorého z nich zo spoločného konania a tie medzičasom pominuli.“

Z dôvodov vyššie ozrejmých teda dovolací súd nezistil v preskúmvanej veci opodstatnenosť žiadnej z uplatnených dovolacích námietok z hľadiska jej možného podradenia pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania - § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Úplným záverom nedá napokon nezdôrazniť, že nie je porušením práva na spravodlivý proces a ani dôvodom na konštatovanie žiadneho dovolacieho dôvodu, pokiaľ sa súde nestotožnia s názormi obhajoby. Resp. tiež inak povedané, právo na spravodlivý proces nie je možné vykladať tak, že zaručuje obvinenému právo na také rozhodnutie, aké zodpovedá jeho predstavám.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.